

Bruksela, 22 maja 2025 r.
(OR. en)

9305/25

POLCOM 100
COMER 82
UD 117
COHOM 81
DELECT 63

PISMO PRZEWODNIE

Od: Sekretarz generalna Komisji Europejskiej (podpisała dyrektor Martine DEPREZ)

Data otrzymania: 21 maja 2025 r.

Do: Thérèse BLANCHET, sekretarz generalna Rady Unii Europejskiej

---

Nr dok. Kom.: C(2025) 3066 final

Dotyczy: ROZPORZĄDZENIE DELEGOWANE KOMISJI (UE) .../...
z dnia 21.5.2025 r.
zmieniające rozporządzenie (UE) 2019/125 w sprawie handlu niektórymi towarami, które mogłyby być użyte do wykonywania kary śmierci, tortur lub innego okrutnego, niehumanitarnego lub poniżającego traktowania albo karania

---

Delegacje otrzymują w załączeniu dokument C(2025) 3066 final.

Załącznik: C(2025) 3066 final

Bruksela, dnia 21.5.2025 r.
C(2025) 3066 final

ROZPORZĄDZENIE DELEGOWANE KOMISJI (UE) .../...

z dnia 21.5.2025 r.

**zmieniające rozporządzenie (UE) 2019/125 w sprawie handlu niektórymi towarami,
które mogłyby być użyte do wykonywania kary śmierci, tortur lub innego okrutnego,
niehumanitarnego lub poniżającego traktowania albo karania**

UZASADNIENIE

1. KONTEKST AKTU DELEGOWANEGO

Rozporządzenie (UE) 2019/125 („rozporządzenie”) w sprawie handlu niektórymi towarami, które mogłyby być użyte do wykonywania kary śmierci, tortur lub innego okrutnego, niehumanitarnego lub poniżającego traktowania albo karania¹ ma na celu zapobieganie z jednej strony stosowaniu kary śmierci, a z drugiej – stosowaniu tortur i innego okrutnego, niehumanitarnego lub poniżającego traktowania albo karania w państwach spoza UE.

W rozporządzeniu tym towary dzieli się na:

- towary, które nierozzerwalnie wiążą się z nadużyciami i w ogóle nie powinny być przedmiotem handlu (załącznik II) oraz
- towary, które mogą mieć dopuszczalne zastosowania, np. sprzęt służący do egzekwowania prawa (załącznik III) i towary o zastosowaniu leczniczym (załącznik IV).

Handel towarami wymienionymi w załącznikach III i IV ma podlegać skutecznej kontroli w przypadku wywozu z Unii Europejskiej, tranzytu przez jej terytorium lub ich dostawy do państwa trzeciego w wyniku usług pośrednictwa lub pomocy technicznej.

Rozporządzenie opracowano w taki sposób, aby funkcjonowało jako „żywy instrument” obejmujący mechanizmy umożliwiające Parlamentowi Europejskiemu, Radzie i Komisji wspólne reagowanie na zmiany na międzynarodowym rynku bezpieczeństwa oraz w charakterze wykorzystywania i niewłaściwego stosowania sprzętu służącego do egzekwowania prawa, a także odpowiedź na rozwój technologiczny w handlu.

Ujęty w rozporządzeniu wykaz towarów musi pozostawać aktualny, aby umożliwić reagowanie z jednej strony na zmiany na międzynarodowym rynku bezpieczeństwa, na którym często dochodzi do postępów technologicznych i zmian rynkowych, a z drugiej strony na zmiany w wykorzystywaniu i niewłaściwym stosowaniu sprzętu służącego do egzekwowania prawa, jak zauważono w sporządzonym przez Komisję sprawozdaniu z przeglądu z 2020 r.² Aby rozporządzenie pozostało adekwatne do zakładanych celów, musi ono również odpowiadać na zaobserwowane w ostatnich latach trendy obejmujące tortury i złe traktowanie niezwiązane z karą pozbawienia wolności stosowane w kontekście tłumienia pokojowych protestów. W ostatnich latach organy ścigania w niektórych krajach rutynowo nadużywały tzw. broni nieśmiercionośnej, w tym gazu pieprzowego, amatek wodnych i gumowych pocisków, do tłumienia sprzeciwu i pokojowych protestów, doprowadzając do zwiększenia liczby poważnych urazów i ofiar śmiertelnych wśród obywateli. Protestujący w niektórych częściach świata coraz częściej padają ofiarą nadmiernego, bezprawnego lub niepotrzebnego użycia siły³.

Aktualny wykaz towarów po raz ostatni zaktualizowano rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/2134 z dnia 23 listopada 2016 r. zmieniającym rozporządzenie Rady (WE) nr 1236/2005 w sprawie handlu niektórymi towarami, które

---

¹ Dz.U. L 30 z 31.1.2019, s. 1. Po kilkukrotnych zmianach rozporządzenie Rady (WE) nr 1236/2005 z dnia 27 czerwca 2005 r. w sprawie handlu niektórymi towarami, które mogłyby być użyte do wykonywania kary śmierci, tortur lub innego okrutnego, niehumanitarnego lub poniżającego traktowania albo karania (Dz.U. L 200 z 30.7.2005, s. 1) zostało ujednolicone jako rozporządzenie (UE) 2019/125.

² COM (2020) 343 final z 30.7.2020.

³ <https://www.amnesty.org/en/latest/news/2022/07/protect-the-protest/>

mogłyby być użyte do wykonywania kary śmierci, tortur lub innego okrutnego, niehumanitarnego lub poniżającego traktowania albo karania⁴.

W niniejszym akcie delegowanym przedstawiono zmiany w wykazie towarów ujętym w załącznikach II i III. Załącznik II obejmuje towary, które nie mają *żadnego innego praktycznego* zastosowania niż wykonywanie kary śmierci lub stosowanie tortur oraz inne okrutne, niehumanitarnie lub poniżające traktowanie albo karanie. Załącznik III obejmuje towary, które *mogłyby być* użyte do tortur lub innego okrutnego, niehumanitarnego lub poniżającego traktowania albo karania:

towary używane głównie do celów egzekwowania prawa;

towary, które z uwagi na sposób ich zaprojektowania i właściwości techniczne wiążą się ze znacznym ryzykiem ich użycia do stosowania tortur lub do innego okrutnego, niehumanitarnego lub poniżającego traktowania albo karania.

W akcie delegowanym zakazuje się broni i sprzętu do rozprowadzania obездnających lub drażniących substancji chemicznych, a także powiązanych z tą bronią i tym sprzętem substancji i amunicji, które nie są odpowiednie do stosowania przez organy odpowiedzialne za egzekwowanie prawa w celu krępowania ludzi, tłumienia zamieszek lub samoobrony. W akcie delegowanym zakazuje się ponadto towarów, w przypadku których istnieje wysokie ryzyko wywołania bólu lub cierpienia tak dotkliwego, że mogłyby to stanowić tortury lub okrutne, niehumanitarnie lub poniżające traktowanie albo karanie.

Zmiany opierają się przede wszystkim na wnioskach zawartych w sprawozdaniu Komisji z 2020 r. w odniesieniu do zakresu towarów⁵, pracach nieformalnej grupy ekspertów Komisji ds. wdrażania rozporządzenia, sprawozdaniach specjalnego sprawozdawcy ONZ ds. tortur⁶ i organizacji zaangażowanych w ochronę praw człowieka, a także odpowiednich normach międzynarodowych w tej dziedzinie⁷. Na przykład, Wzorcowe reguły minimalne ONZ dotyczące postępowania z więźniami (zmienione w 2015 r. i zwane „Regułami Nelsona Mandeli”) zakazują stosowania z natury poniżających lub bolesnych urządzeń do krępowania, ponieważ nie spełniają one żadnej uzasadnionej funkcji w obszarze egzekwowania prawa, której nie można byłoby wykonać przy użyciu standardowych urządzeń do krępowania rąk lub nóg, co wyjaśnia włączenie zespołów łańcuchów do załącznika II, mimo że wcześniej zostały one uwzględnione w załączniku III.

2. KONSULTACJE PRZEPROWADZONE PRZED PRZYJĘCIEM AKTU

Art. 29 ust. 4 rozporządzenia stanowi, że „[p]rzed przyjęciem aktu delegowanego Komisja konsultuje się z ekspertami wyznaczonymi przez każde państwo członkowskie zgodnie

⁴ Dz.U. L 338 z 13.12.2016, s. 1.

⁵ COM (2020) 343 final z 30.7.2020.

⁶ Specjalny sprawozdawca ONZ ds. tortur, „niezwiązane z karą pozbawienia wolności użycie siły oraz zakaz tortur i innego okrutnego, niehumanitarnego lub poniżającego traktowania albo karania...”, UN.doc A/72/178, 20 lipca 2017 r.: „Wszelkie niezwiązane z karą pozbawienia wolności użycie siły, które nie służy osiągnięciu zgodnego z prawem celu (zgodność z prawem) lub nie jest konieczne do osiągnięcia celu zgodnego z prawem (konieczność) lub które wyrządza nadmierną krzywdę w porównaniu z zamierzonym celem (proporcjonalność), jest sprzeczne z utrwalonymi międzynarodowymi zasadami prawnymi regulującymi użycie siły przez funkcjonariuszy organów ścigania i stanowi okrutne, niehumanitarnie lub poniżające traktowanie lub karanie”.

⁷ Wzorcowe reguły minimalne ONZ dotyczące postępowania z więźniami (Reguły Nelsona Mandeli), OHCHR, Wytyczne dotyczące mniej śmiertelnej broni w egzekwowaniu prawa lub opracowany przez ONZ Podręcznik skutecznego badania i dokumentowania tortur oraz innego okrutnego, niehumanitarnego lub poniżającego traktowania albo karania (Protokół stambulski).

z zasadami określonymi w Porozumieniu międzyinstytucjonalnym z dnia 13 kwietnia 2016 r. w sprawie lepszego stanowienia prawa”⁸.

Motyw 46 rozporządzenia stanowi, że „[s]zczególnie ważne jest, aby w czasie prac przygotowawczych Komisja prowadziła stosowne konsultacje, w tym na poziomie ekspertów, oraz aby konsultacje te prowadzone były zgodnie z zasadami określonymi w Porozumieniu międzyinstytucjonalnym z dnia 13 kwietnia 2016 r. w sprawie lepszego stanowienia prawa”.

Ponadto motyw 48 rozporządzenia stanowi, że „[j]eżeli Komisja podejmie decyzję o skonsultowaniu się z grupą podczas przygotowywania aktów delegowanych, powinna to uczynić zgodnie z zasadami, o których mowa w Porozumieniu międzyinstytucjonalnym z dnia 13 kwietnia 2016 r. w sprawie lepszego stanowienia prawa”.

Podczas przygotowywania niniejszego aktu delegowanego przeprowadzono szeroko zakrojone, trwające wiele miesięcy konsultacje z ekspertami rządowymi państw członkowskich za pośrednictwem Grupy Koordynacyjnej ds. Przeciwdziałania Torturom, w tym na posiedzeniach, które odbyły się w dniach 23 listopada 2023 r., 6 czerwca 2024 r. i 5 grudnia 2024 r.

Projekt aktu delegowanego udostępniono w okresie od 5 marca 2025 r. do 2 kwietnia 2025 r. w celu uzyskania informacji zwrotnych od zainteresowanych stron.

Komisja otrzymała łącznie sześć odpowiedzi, z których trzy pochodziły od obywateli prywatnych, dwie od organizacji pozarządowych i jedna od przedsiębiorstwa.

Ogólnie rzecz biorąc, otrzymane informacje zwrotne były pozytywne. Komisja przyjęła do wiadomości opinie organizacji pozarządowych wyrażających poparcie dla inicjatywy Komisji oraz sugestie dotyczące rozszerzenia zakresu rozporządzenia, które zostaną przeanalizowane w najbliższym sprawozdaniu z przeglądu rozporządzenia w sprawie przeciwdziałania torturom. Komisja przyjęła do wiadomości również uwagi przedsiębiorstwa dotyczące jednej z pozycji w załączniku III i odniosła się do nich.

3. ASPEKTY PRAWNE AKTU DELEGOWANEGO

Art. 24 rozporządzenia stanowi, że „Komisja jest uprawniona do przyjmowania aktów delegowanych zgodnie z art. 29 w celu zmiany załączników I, II, III, IV, V, VI, VII, VIII i IX” do rozporządzenia.

---

⁸ [Dz.U. L 123 z 12.5.2016, s. 1.](#)

ROZPORZĄDZENIE DELEGOWANE KOMISJI (UE) .../...

z dnia 21.5.2025 r.

zmieniające rozporządzenie (UE) 2019/125 w sprawie handlu niektórymi towarami, które mogłyby być użyte do wykonywania kary śmierci, tortur lub innego okrutnego, niehumanitarnego lub poniżającego traktowania albo karania

KOMISJA EUROPEJSKA,

uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej,

uwzględniając rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/125 z dnia 16 stycznia 2019 r. w sprawie handlu niektórymi towarami, które mogłyby być użyte do wykonywania kary śmierci, tortur lub innego okrutnego, niehumanitarnego lub poniżającego traktowania albo karania¹, w szczególności jego art. 24 akapit pierwszy,

a także mając na uwadze, co następuje:

- (1) Zgodnie z rozporządzeniem 2019/125 wszelki wywóz, przywóz i tranzyt towarów wymienionych w załączniku II, niezależnie od ich pochodzenia, jest zakazany. Załącznik II obejmuje towary, które nie mają żadnego innego praktycznego zastosowania niż wykonywanie kary śmierci lub stosowanie tortur oraz inne okrutne, niehumanitarne lub poniżające traktowanie albo karanie.
- (2) Zgodnie z rozporządzeniem (UE) 2019/125 wywóz towarów wymienionych w załączniku III wymaga uzyskania pozwolenia, niezależnie od pochodzenia takich towarów. Załącznik III obejmuje towary, które mogłyby być użyte w celu stosowania tortur lub do innego okrutnego, niehumanitarnego lub poniżającego traktowania albo karania, a mianowicie towary, które są używane głównie do celów egzekwowania prawa, oraz towary, które z uwagi na sposób ich zaprojektowania i właściwości techniczne wiążą się ze znacznym ryzykiem ich użycia do stosowania tortur lub do innego okrutnego, niehumanitarnego lub poniżającego traktowania albo karania.
- (3) Wykaz towarów określony w załącznikach II i III do rozporządzenia (UE) 2019/125 musi pozostawać aktualny, aby umożliwiać reagowanie na zmiany na międzynarodowym rynku bezpieczeństwa, na którym często dochodzi do postępów technologicznych i zmian rynkowych, a także na zmiany w wykorzystywaniu i niewłaściwym stosowaniu sprzętu służącego do egzekwowania prawa. Należy zatem zmienić załączniki II i III do rozporządzenia (UE) 2019/125. W celu ułatwienia stosowania odesłań przez odpowiednie organy i podmioty gospodarcze należy zastąpić załącznik II i III do rozporządzenia.
- (4) Art. 24 rozporządzenia (UE) 2019/125 stanowi, że Komisja jest uprawniona do przyjmowania aktów delegowanych zgodnie z art. 29 w celu zmiany załączników do rozporządzenia.
- (5) Należy zatem odpowiednio zmienić rozporządzenie (UE) 2019/125,

---

¹ Dz.U. L 30 z 31.1.2019, s. 1.

PRZYJMUJE NINIEJSZE ROZPORZĄDZENIE:

Artykuł 1

Załącznik II do rozporządzenia (UE) 2019/125 zastępuje się tekstem znajdującym się w załączniku I do niniejszego rozporządzenia.

Załącznik III do rozporządzenia (UE) 2019/125 zastępuje się tekstem znajdującym się w załączniku II do niniejszego rozporządzenia.

Artykuł 2

Niniejsze rozporządzenie wchodzi w życie dwudziestego dnia po jego opublikowaniu w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*.

Niniejsze rozporządzenie wiąże w całości i jest bezpośrednio stosowane we wszystkich państwach członkowskich.

Sporządzono w Brukseli dnia 21.5.2025 r.

*W imieniu Komisji
Przewodnicząca
Ursula VON DER LEYEN*